

BILTEN-GLASNIK ŽIVILSKEGA KOMBINATA ŽITO

LJUBLJANA, MAREC 1975

LETO IX — 3

Družbeno politični aktiv prevzema svojo vlogo

V času, ko se utrjuje notranja organizacija ŽITA in ko se oblikujejo odnosi med TOZD in TOZD ter delovno skupnostjo skupnih služb, večkrat prihaja do situacije, ko je treba uskladiti različne interese in jih utiriti na skupno, enotno pot. Potreba po enotnem nastopu in enotnem izvajanju gospodarskih in političnih ukrepov je narekovala osnove političnih aktivov v TOZD in kombinatu. Sklep o tem je sprejel Svet Žito na svoji seji 14. januarja letos. Politični aktiv v TOZD sestavljajo člani ZK, predstavniki sindikata, mladine, borcev in samoupravnih organov. Politični aktiv v kombinatu pa sestavljajo člani samoupravnih organov, člani Sveta Žita in predstavniki družbeno političnih organizacij. Tudi na seminarju sindikalne konference, ki je bila 20. in 21. januarja letos so predsedniki osnovnih sindikalnih organizacij soglašali s tem sklepom in tudi sami izrazili to željo, da bi družbeno politični aktiv usmerjal enoten koncept politike OZD Žito.

Razširjen družbeno političen aktiv se je sestel 22. februarja 1975, da bi ocenil družbeno politični položaj in medsebojne odnose ter oblikovanje stališča in izhodišč za bodoče delo. Sestanku aktivna so prisostvovali člani Sveta Žito, predstavniki družbeno političnih organizacij, predsedniki delavskih svetov TOZD in DSSS in vodilni delavci, navzoča sta bila tudi sekretar komiteja občinske konference ZK Moste Polje tovariš Rejc in podpredsednik občinskega odbora za uveljavljanje ustave in podpredsednik republiškega odbora sindikata delavcev v kmetijstvu, živilski in tobačni industriji tovariš Heric.

Za nami je prvo obdobje uredniševanja nove ustave in začetki vključevanja v delegatski sistem. Kako v našem kombinatu izvajamo sprejete naloge in kakšne naloge si postavljamo v bodoče? Družbeno politični aktiv pri tem prevzema svojo nalogo in vlogo.

Izvajanje samoupravnega sporazuma o združitvi, statutu, samoupravnega sporazuma o medsebojnih razmerjih je pokazalo kvalitetne rešitve in ustrezen nivo medsebojnih odnosov. Družbeno politične organizacije so bile vključene v to delo po delegatskem sistemu in so se v razpravah angažirale preko svojih delegatov.

Vsebinski premiki so bili pozitivni. Poživljali so se zbori delovnih ljudi in do izraza je prišlo neposredno odločanje o vseh pomembnih samoupravnih in poslovnih zadevah. Seveda pa ne smemo običati v svoji samozadovoljnosti. Naša naloga je, da še bolj okrepimo delavčev zavest pri odločanju in razpolaganju s sredstvi. Razširiti je treba krog družbeno političnih delavcev, ki bodo uspešno opravljali naloge in se aktivno vključevali v vse družbeno ekonomske in politične procese.

Dogajale so se tudi nepravilnosti. Kljub pozitivnim premikom je pri oblikovanju

vsebine v samoupravnih aktivih ostalo pri deklaracijah. Pri nekaterih delegatih iz posameznih TOZD je bilo čutiti pripadnost zgolj eni TOZD, tako da se je pojavila ocena o drobnolastniških tendencah.

Zaradi premajhne iniciative vodstva družbeno političnih organizacij je mnogokrat slo-nelo delo za razvoj samouprave na vodilni strukturi. Zamenjavali so se odnosi med TOZD z odnosi med TOZD in DSSS, izkoriščale so se prednosti nekaterih TOZD pred drugo TOZD na račun DSSS. Ostalo je obravnavanje delovne skupnosti skupnih služb kot prejšnje uprave, le kot strošek, ki ga povzroča skupina ljudi.

Zaradi zaostajanja pri reorganizaciji in izpopolnjevanju strokovnih služb zaostajamo pri programiranju in usmerjanju, ni dovolj jasnih programov, ki naj pokažejo integracijske rešitve v nadaljnjem razvoju. Nimamo enovitega informativnega sistema, ki bi onemogočil vpliv posameznikov pri oblikovanju vsebine. To zahteva enotno akcijo družbeno političnih organizacij, katerih vloge si ne more in ne sme prilaščati nobena struktura.

Velikokrat je pri pretoku informacij prihajalo do popačenj ali pa do napačnih informacij, to pa je pomenilo, da so se morali potem posamezniki in družbeno politične organizacije intenzivno angažirati, da so se odnosi normalizirali.

Sedanji položaj zahteva od nas temeljitih priprav programov družbeno političnih organizacij, strokovnih služb, samoupravnih odnosov. Pri tem je treba omogočiti tak informacijski pretok, ki bo mobiliziral delavce pri gospodarjenju, odločanju in oblikovanju programov, da bo razprava intenzivna in uspešna. Kritičnim situacijam se bomo lahko izognili s popolnejšim obveščanjem vseh družbeno političnih dejavnikov o vseh dogajanjih in problemih.

Prihodnje naloge zahtevajo od članov Zveze komunistov in družbeno političnih organizacij čim večjo odprtost, samokritičnost in objektivnost, kar bo pripomoglo k oblikovanju iskrenih, tovariških odnosov.

Družbeno politični aktiv bo moral skozi realne ocene odnosov ugotoviti nepravilnosti in postaviti možnosti za nadaljnji razvoj pospeševanja samoupravnega sistema, za večje angažiranje družbeno političnih organizacij in posameznikov pri tem, za tak organizacijski sistem, ki omogoča sporazumevanje in dogovarjanje. Družbeno dogovarjanje pa ne prenese skrajnosti, zahteva širino v pristopu, upoštevanje različnih izhodišč udeležencev sporazumevanja.

Povod za sklic družbeno političnega aktivna je bil način financiranja delovne skupnosti skupnih služb, o čemer TOZD niso bile enotne. TOZD Imperial je namreč sprožil ta splošni problem odnosov med TOZD ter položaj delavcev v delovni skupnosti skupnih služb, ki skupaj z vsemi delavci vseh TOZD po svojih močeh prispevajo k skupnim ciljem in soustvarjajo skupni dohodek.

OSNOVE SPORAZUMEVANJA

V razpravi je sodeloval tudi sekretar komiteja občinske konference ZK Moste-Polje tovariš Rejc in dejal, da se sporazumevamo lahko samo takrat, če ob svojem interesu razumemo tudi interes drugega. Vse prepogosto smo prepričani samo v svoj prav. Razumemo samo sebe in se opredeljujemo le za svoje interese. Zavedamo se pravic, ne pa tudi dolžnosti, ki pomenijo skupno razumevanje. Umsko delo ne more biti izdvojeno. Razumeti moramo drugega v drugačnem položaju, njegovo drugače izraženo mnenje.

Povzpeti se moramo na višji nivo do skupnih interesov in le tako lahko tvorimo sodelujemo.

Vsekakor politični aktiv v organizaciji združenega dela ne more dati konkretnih rešitev, temveč le načelna izhodišča. Ko so izdelani principi in prilagojeni stanju v OZD, te lahko konkretiziramo in jih tudi korigiramo, sporazumno z vsemi seveda. Družbeno politična organizacija je le subjektivni sestav, vezan na medsebojno dogovarjanje.

Tovariš Heric je v svoji razpravi nato dejal, da si ustavo razlagamo preveč vsak po svoje in vse preveč gledamo

na pravice, zanemarjamo pa dolžnosti, ki nam jih v spletu odnosov v našem samoupravnem sistemu nalaga ustava.

Odnosi, ki vladajo v združenem delu, se ne morejo skriti na odnose, ki temeljijo na medsebojnih uslugah, to so družbeno ekonomski odnosi, ki nastajajo ob ustvarjanju dohodka in slonijo na vsem, kar je bilo v preteklosti.

Vprašanje družbe skupnih služb pri ustvarjanem dohodku še ni v celoti razčiščeno, tako je prišlo do dveh kategorij delavcev, od katerih je ena z omejenimi pravicami. Zakonodaja bo to popravila. V tej fazi delavci skupnih služb ne morejo odločati o dohodku, ko pa bo dohodek izkazan tudi za intelektualne storitve, bo drugače.

Petčlanska komisija je nato predlagala naslednje zaključke:

1. O vseh pomembnejših vprašanjih v družbeno političnem in gospodarskem dogajanju širši družbeno politični aktiv oblikuje svoja izhodišča in smernice s ciljem, urejati in usklajevati

medsebojne odnose in interese v OZD Žito.

2. Družbeno politični aktiv TOZD Imperial je dal povod za široko razpravo in kritično oceno o neusklajenih odnosih med TOZD in TOZD ter delovno skupnostjo skupnih služb. Pobuda in razprava je bila pozitivna, ker je bila kritična in samokritična.

3. Politični aktiv se bo v bodoče zavzemal za hitrejša reševanja vseh aktualnih problemov, ki so pomembna za medsebojne odnose, organiziranost in gospodarjenje.

4. Svet ZK in konferenca sindikata naj na osnovi celotnega gradiva in zaključkov postavi temelje za načrtovanje bodoče aktivnosti. Plana je treba bolj konkretizirati, predvsem pa pravočasno. Iniciativo na tem področju prevzamejo organizacije, ne sme biti vezana na posameznike v TOZD ali v kombinatu.

5. Sestanek širšega političnega aktivna naj bi bila v prihodnje stalna oblika dela.

V drugi točki je aktiv razpravljal o načelih delitve dohodka kombinata, to je o

Nadaljevanje na 2. strani

Kako smo poslovali preteklo leto

Poslovno leto smo zaključili dovolj ugodno, kar je v veliki meri posledica pravilne usmeritve in pravilne politike preteklih let. Letos smo prvič naredili zaključni račun za vsako temeljno organizacijo združenega dela posebej, vendar pa se zavedamo, da gre za doprinos skupnega dela in truda, za skupen dohodek, v tem je kvalitetna sprememba naših odnosov in hkrati osnova za nadaljnji enotnejši nastop, dogovarjanje med TOZD, pristop k integracijskim procesom in povezovanjem z ostalo živilsko industrijo.

Delitev dohodka 1974

Dobiček	33,995.228,57 din
Delitev:	
1. Posojilo nerazvitim	5,447.117,70 din
2. Skupne rezerve gosp. org.	1,123.233,80 din
3. Obvezni rezervni sklad podjetja	3,083.435,15 din
4. Sklad skupne porabe	5,049.681,45 din
5. Sklad sk. porabe — stanov. del	2,500.000,00 din
6. OD — naknadni stimulans	3,000.000,00 din
7. Poslovni sklad	
a) za obratna sredstva	7,000.000,00 din
b) za investicije	6,791.760,74 din
Skupaj	33,995.228,57 din

Nadaljevanje na 2. strani

Družbeno politični aktiv prevzema svojo vlogo

Nadaljevanje s 1. strani

načelih oblikovanja posameznih skladov, o opredelitvi solidarnostnih postavk v zaključnem računu kombinata oziroma posamezne TOZD. Pri tem je šlo za načela, ki naj bi jih upoštevali in verificirali zbori po TOZD, ko so obravnavali poslovanje v letu 1974. V duhu samoupravnega sporazuma o združevanju TOZD v OZD Žito so bila sprejeta stališča glede pokrivanja izgub in glede solidarnostnega združevanja sredstev za skupno porabo ter za dodatni stimulans po zaključnem računu. Razprava sama je pokazala, da je še niz vprašanj, ki jih je potrebno kar najhitreje oblikovati in vnesti odgovore nanj v sporazume, katere smo napovedali že z osnovnim sporazumom o združevanju. Ta prizadevanja morajo biti sestavni del akcije družbeno političnih organizacij v letu 1975.

PLAN ZA LETO 1975

Politični aktiv je obravnaval prvo oceno plana za leto 1975, ki je temeljila na programih posameznih TOZD. Primerjava teh planov z republiško resolucijo, ki govori o 24 odstotni rasti osebnih dohodkov, o 23 odstotni rasti življenjskih stroškov, o rasti družbenega proizvoda za 31 odstotkov, oziroma realnega družbenega proizvoda za 6 do 6,5 odstotkov, o rasti obsega industrijske proizvodnje za 7 odstotkov in produktivnost za 3 odstotke, kažejo, da take rasti finančnega obsega proizvodnje kot družbenega proizvoda v kombinatu ne bomo dosegli. Tako nam tudi izračun sredstev za osebne dohodke kot kategorije, ki si jo postavljamo za cilj, ne omogoča uporabe stopen iz republiške resolucije.

Znatno nad republiški stopnjami so naše ocene glede povečanja števila zaposlenih, pri čemer se pred-

videva povečanje zaposlenih tako v neposredni proizvodnji kot v službah TOZD in kombinata.

Glede planiranja količinske proizvodnje so TOZD imele različne pristope od upoštevanja tržnih razmer, organiziranosti proizvodnje in izrabe kapacitet. Kakorkoli pa ugotavljamo, da je globalni plan zastavljen na 95 odstotnem doseganju realizacije iz leta 1974. Na tak način pa je nemogoče doseči cilje glede rasti dohodka in osebnih dohodkov.

Politični aktiv je ugotovil, da je treba na osnovi že sprejetih resolucij ter izhodišč ponovno pristopiti v drugi fazi k preverjanju in spremembi planskih nalog, k izdelavi akcijskih programov za povečanje ekonomičnosti poslovanja in prilagajanja strukture proizvodnje tržnim razmeram.

Iz vseh teh podatkov in mnenj bi lahko oblikovali nekatere zaključke:

— Nadaljevati moramo z izgradnjo samoupravljanja, to

je sporazumevanja, saj nas čas že prehitava;

— Pristopiti moramo k izdelavi načrtov in razvojnih programov;

— Izdelati moramo operativne stabilizacijske programe za TOZD in postaviti jasna načela o socialni varnosti vsakogar, ki združuje svoje delo v kombinatu ter proučiti vprašanje, kako zmanjševati socialno diferenciacijo;

— Sindikat mora izdelati program glede regresiranja toplega obroka, dopusta idr. in zmanjševati socialne razlike;

— Za integracijska gibanja je treba takoj izdelati družbeno politična izhodišča in imenovati ustrezne komisije za takojšen pristop k akciji. Navezani so posamezni kontakti in nekatere OZD, med njimi tudi trgovske, iščejo povezavo;

— Ugotoviti je treba mesto kombinata v okviru živilske industrije Slovenije zaradi razvojnih programov pri izgradnji nadaljnjih kapacitet v slovenskem in jugoslovanskem merilu.

Obvestilo

Svet delegatov Živilskega kombinata ŽITO Ljubljana je na svojem izrednem zasedanju dne 26. februarja 1975 razpisal nadomestne volitve za delovno skupnost skupnih služb v Svet delegatov. Volitve bodo 9. aprila 1975.

Zbor delovnih ljudi delovne skupnosti skupnih služb je dne 19. marca 1975 predlagal kandidate v Svet delegatov OZD živilskega kombinata Žito. Kandidati so Drago Kvas, računski center, Jože Marolt, servisne delavnice, Jasna Iovljan, informativna služba in Blaž Veber, izvozno-uvozna služba.

Kako smo poslovali preteklo leto

Nadaljevanje s 1. strani

SKLAD SKUPNE PORABE 1975

1. Obveznost za leto 1974 (zavarovalnina, regresi mladini, razno)	100.891,00 din
2. Regres za dopust (1950 oseb × 990 din)	1.930.500,00 din
3. Dotacija počitniškemu domu (1950 oseb × 1.092,55 din)	200.000,00 din
4. 15 % prispevek na regres	289.575,00 din
5. Kolektivno zavarovanje (1950 oseb × 4,00 din × 12 mes.)	93.600,00 din
6. Odpravnina upokojencem (15 delavcev × 2.739,00 din × 3 mes.)	123.255,00 din
7. 15 % prispevek na odpravnine	18.488,00 din
8. Jubilejne nagrade	
a) 42 delavcev × 2.300,00 din	96.600,00 din
b) 24 delavcev × 3.450,00 din	82.800,00 din
c) 15 % prispevek na jubilejne nagrade	26.910,00 din
9. Preventiva delavcem	100.000,00 din
10. Dotacija sindikatom in mladini	300.000,00 din
11. Dotacija Zvezi borcev	50.000,00 din
12. Dotacija RA Žito	190.000,00 din
13. Investicije za počitniški dom	200.000,00 din
14. Pomoč družinam delavcev zaradi nezgode	10.000,00 din
15. Obdaritev upokojencev	20.000,00 din
16. Prispevki skupnostim po TOZD in SIS	1.840.000,00 din
17. Rezerva	205.000,00 din
Skupaj	5.877.619,00 din

SKLAD SKUPNE PORABE — STANOVANJSKI DEL 1975

1. Neizkoriščeni krediti delavcev	293.405,80 din
2. Odplačilo anuitet za stanovanja	123.561,30 din
3. Obveznosti iz pogodb iz II. in III. natečaja za stanovanja — podražitve	1.822.000,00 din
4. Obveznost v letu 1974 za samski dom	1.500.000,00 din
Skupaj	3.738.967,10 din
Dohodki	7.336.766,74 din
Izdatki	3.738.967,10 din
Razpoložljiva sredstva 1975	3.597.799,64 din

Zahvala

Ob prerani smrti svojega brata Cvijetina Lazareviča se iskreno zahvaljujemo celotnemu kolektivu Žita za finančno pomoč in izrečeno sožalje. Še posebno se zahvaljujem ing. Zdravku Kunšiču ter mojstru Alojzu Riglerju, Janezu Korelcu in Rudiju Turku.

Zahvaljujemo se tudi tov. Dragi Štrukelj za prevoz brata v rojstni kraj, kjer je bil pokopan.

Družina Lazarevič,
brat Milan, sin Nedjo,
soproga Živana

Poročilo o zaključnem računu za leto 1974 je podal direktor finančno gospodarskega sektorja tovariš Stane Aljančič

IZ NAŠIH TOZD

VEČ PRAVIC PRINAŠA TUDI VEČ DOLŽNOSTI

(Tudi) takšni smo

Kolikšna je naša samoupravna zavest in delovna disciplina

V decemberski številki Glasnika smo objavili prispevek z naslovom Poznamo pravice — zanemarjamo dolžnosti, v katerem smo opisali razmere in odnose v TOZD Pekarna Kranj. O tem članku so razpravljali tudi na seji Sveta ZK Žita (v uredništvu Glasnika ni prispelo nikakršno mnenje, čeprav bi kar pristojalo v rubriko Vprašanja in mnenja!), češ, da stanje ni res takšno, kakršnega opisujejo vrstice. In kakšno je? Kaj menijo nekateri delavci v tej temeljni organizaciji združenega dela?

Eno plat osvetljujejo vse, kakor tele besede člana kolektiva:

Med pogoste vsakdanje kršitve spadajo:

1. odklanjanje delovne dolžnosti, zaradi česar pogosto pride do zastoja v proizvodnji in zelo slabega čiščenja strojev. Ni naključje, da smo lani imeli številne reklamacije, kar dvakrat pa smo imeli opravka s tržno inšpekcijo.

2. Zamujanje na delo, zapuščanje delovnega mesta pred potekom delovnega časa, neopravičeni izostanki, samovoljni prihodi na delo, so pri nas vsakdanji pojav. Vsi ti postopki motijo redno delo in povzročajo povečano število nadur.

3. Kontrole še danes nimamo, zato je nemogoče ugotavljanje anomalij v proizvodnji. Vse to se odraža v niha-jočem in nizkem randmanu.

Na občnem zboru sindikalne podružnice v TOZD Pekarna Kranj so bila izrečena naslednja mnenja:

— Za številna medsebojna nesoglasja niso krivi le delavci v proizvodnji, saj ne bi mogli doseči plana in ustvariti dohodka, če ne bi dobro delali.

— Od strani uprave (v kombinatu imamo delovno skupnost skupnih služb, uprave pa ne!) so se pozanimali za obstoječo situacijo na upravi TOZD, namesto da bi vprašali neposredne proizvajalce.

— Za slabe medsebojne odnose je krivih le nekaj delavcev, ki slabo vplivajo na ostale. Delovna disciplina je zelo slaba, delavci zamujajo, predčasno odhajajo z dela, zapuščajo delovno mesto.

— V Ljubljani preveč zavlačujejo z izdelavo sistemizacije delovnih mest.

— Razen kritičnih misli lahko navedemo tudi neprimeren obnašanje prisotnega člana na občnem zboru sindikata, ki je motil delo.

V premislek navajamo 43. člen statuta TOZD Pekarna Kranj:

Odbor delavske kontrole ima predvsem naslednje naloge:

1. Preprečuje nevestno opravljanje funkcij in dolžnosti ter nevestno poslovanje.

2. Preprečuje kršitev medsebojnih poslovnih odnosov v OZD in dobrih poslovnih običajev.

3. Preprečuje pojave podkupovanja, odtujevanja, uporabe družbene lastnine v zasebne namene in nesmotnega gospodarjenja.

4. Preprečuje nedisciplino in druge negativne in nesocialistične pojave, med drugim tudi nesmotno in nevestno uporabo vseh poslovnih sredstev.

5. Preprečuje zlorabo funkcije in položaja.

6. nadzoruje delavce na delovnih mestih.

Ali je delavska kontrola v TOZD Pekarna Kranj karkoli ukrepala? Kakšni so bili rezultati? Če pa ni, zakaj ne?

Kakšna je torej resnica?

Ustavimo se še na sindikalnem občnem zboru. Začel se je z enournno zamudo. Sklepčnost je bila komaj zagotovljena. Poročili predsednika sindikalne organizacije in direktorja TOZD sta kritično prikazali delo in poslovanje v temeljni organizaciji. V razpravi je nato sodeloval predstavnik občinskega sindikalnega sveta, ki je obrazložil nekatere novosti v organizaciji sindikatov in sindikalno listo 75. Njegov nastop pa je ves čas motil kar močno vinjen tovariš, ki je bil potem (le s kakšno logiko!) izvoljen v IO sindikalne organizacije in celo za tajnika.

Razprava o spornem članku je dokazala, da je članek prinesel resnico, morda celo omiljeno. Po besedah prisotnih tovarišice je veliko napak (pijača, nepravilno pisanje nadur, zamujanje itd.), res pa je le nekaj ljudi, ki slabo vplivajo na ostale in tako kvarijo celotno podobo kolektiva. Dohodek so ustvarili in dosegli plan, torej le ne delajo tako slabo, je menil eden od navzočih. Pomislimo pa na prihodnja leta. Če bi se vrstile napake, pomanjkljivosti in nedoslednosti, kako bi se to poznalo na poslovnih rezultatih in s tem v tesni zvezi na osebnih dohodkih?

Vsekakor obstajajo tudi objektivni razlogi za takšne razmere. Težko je dobiti dovolj in primerno delovno silo, tako kaj hitro pride do popuščanja. Tem bolj bi morali biti torej vodilni delavci v TOZD pozorni na aktivnost samoupravnih organov, komisij, družbeno političnih organizacij in posameznikov, da bi z njihovo pomočjo napravili red v organizaciji in delu.

Vsekakor se strinjamo z mnenjem, da slabe odnose vnaša le nekaj delavcev, sprašujemo pa se, kako to, da večina delavskih in discipliniranih članov kolektiva ne more pozitivno vplivati nanje.

Razmere in odnose ureja temeljna organizacija sama,

absolutno je treba spoštovati ustavna načela, ki uravnava-jo to področje. S tem pa ni rečeno, da morajo biti ostale TOZD v kombinatu brezbrizne do problemov v eni izmed njih. Iz takih ali drugačnih razlogov, lahko ravno v taki TOZD pride do negativnih poslovnih rezultatov. Vprašanje je, če bodo druge TOZD v takem primeru pripravljene biti solidarne. Ustava daje delavcu vso pravico, da neposredno odloča o ustvarjenem dohodku, o rezultatih svojega dela. Ob vsaki pravici pa stoji dolžnost, torej mora delavec najprej dobro delati, najprej mora ustvariti dohodek, da ga bo lahko potem rabil, razporedil. Ustava ne zagovarja anarhije, nedelavnosti, nediscipline, saj prav z večjimi pravicami nalaga tudi večje dolžnosti.

Danes imajo takšne probleme v TOZD Pekarna Kranj, jutri se bodo srečali s podobnimi morda v drugi TOZD. Zato menimo, da je prav, če o teh rečeh govorimo odkrito, na glas in pred vsemi, saj kritika, če je dobronamerna (in naša je!) in ustvarjalna, vendar ne more škoditi, temveč lahko samo pomaga rešiti težavne situacije. Namen tega sestavka je prav gotovo tak.

Če morda menite, da je drugače, povejte. Več glav več ve, laže bomo našli resnico, ki pa je ena sama.

Kranjski kolektiv je izvolil nove člane v IO sindikalne organizacije in jim s tem izkazal veliko zaupanje, ki ga bodo morali upravičiti s programom svojega dela in izvrševanjem le-tega. Progresivne sile v TOZD bodo morale usmeriti na enotno pot, spoprijeti se bodo morali odločno z negativnimi pojavi, sprejeti novo in širšo vlogo sindikata, uresničiti v praksi sklepe republiškega in zveznega sindikalnega kongresa. Želimo jim uspešno delo!

POJASNILO

Obrazložitev predsednika odbora delavske kontrole.

Odbor DK je imel prvo sejo dne 28. 2. 1974.

Na seji je predlagal, da se zavzame sledeče ukrepe:

1. Poostreitev delovne discipline.
2. Izboljšati medsebojne odnose.
3. Spremeniti organizacijo dela.
4. Zadolžiti posameznika za odgovornost pri delu.
5. Pristojni odbori naj izvršujejo zadane sklepe dosledno.
6. Urediti redno vračanje košar.

Druga seja odbora DK se je vršila dne 28. 2. 1974.

Ker se stanje po prvi seji ni izboljšalo, odbor ponovno

zahteva, da se pristopi k izvajanju zadanih predlogov.

Nadalje je odbor predlagal, naj se delavce pravilno razporeja na tista delovna mesta, za kar imajo odločbe.

Glede urne knjige so predlagali, da mora biti hranjena v zaprtem prostoru, ker se dogaja, da se iz knjige trgajo listi. Enkrat pa je bila odnešena cela knjiga.

Vodja izmene naj odgovarja za pravilno pisanje izvršenih ur. Delavce, ki povzročajo nered in drugače kršijo delovno disciplino, naj se predlaga v disciplinski postopek. Odbor za zaščito delovnih dolžnosti pa naj prekrške rešuje tekoče, ne z zaostankom.

Predlogi odbora DK se ne upoštevajo, saj delavci še naprej hodijo na delo po svojem, upirajo se pri razporeditvi na delovno mesto, odklanjajo delovne dolžnosti, ne upoštevajo delovnih nalog od strani vodje izmene itd.

Odbor DK v nadalje ni več zasedal, ker je mnenja, da je to samo izguba časa, efekta pa nobenega.

Kot predsednik odbora DK sem mnenja, da uspehov ni zaradi tega, ker sem zaposlena na upravi TOZD in izjavljajo, da jim uprava ne bo vladala.

Predsednik odbora DK:

Marinka Pavlič

NOVA PRIDOBITEV V RAČUNSKEM CENTRU

Zamenjali smo „prašička“

Po skoraj dvoletnih obljubah smo v začetku meseca marca vendarle dobili elektronski stabilizator napetosti, ta je tako zamenjal starega, mehaničnega, ki smo mu po njegovi obliki dali lep vzdevek »prašič«. Tako smo se rešili ropotanja, ki ga imamo v svojih prostorih tako ali tako že preveč. Z novim stabilizatorjem smo pridobili poleg manjšega ropota tudi nekaj več prostora, katerega pa nam na žalost še vedno primanjkuje.

Vsem je znano, da se stiskamo v premajhnih prostorih, kjer pa je tudi mnogo ropota, kar moti posebno programerje in organizatorje, saj jim prav ta ropot onemogoča koncentracijo pri njihovem delu. Ker pač za svoje naloge potrebujemo tišino in mir, je tudi storilnost zaradi tega manjša. Vendar pa vsi upa-

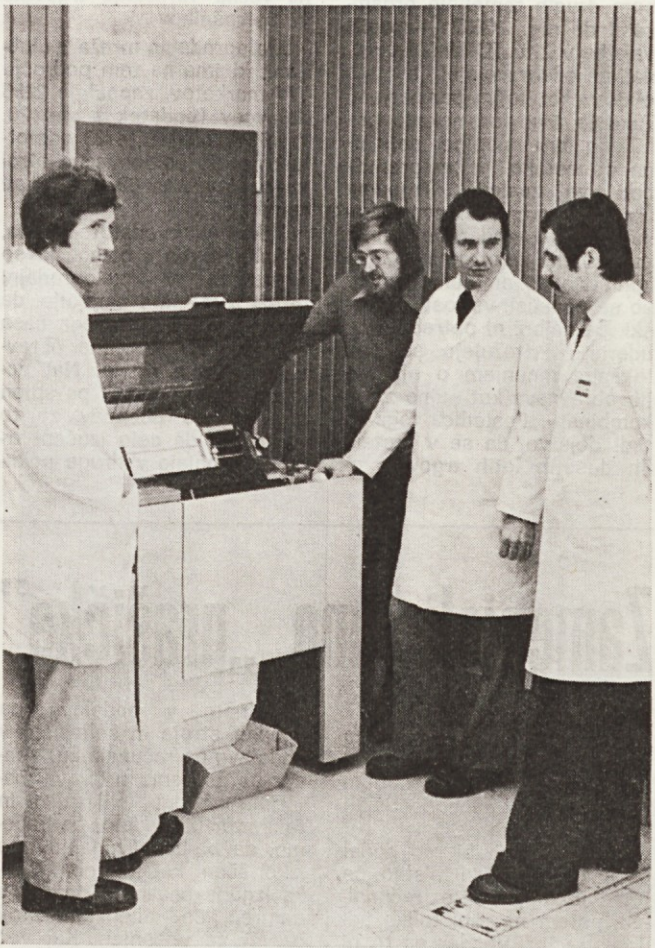
mo, da se bo sčasoma tudi to izboljšalo vsaj do neke mere, če že ne popolnoma.

Zdaj pa bi vam rad povedal še nekaj o samem računalniku. Verjetno veste, da imamo v kombinatu Žito računalnik japonske firme FUJITSU LIMITED iz Tokia, in sicer njihov najmanjši model FACOM 230-15 s sorazmerno majhno kapaciteto, ki pa jo bomo v naslednjih letih povečali.

Trenutno na računalniku delamo fakturiranje in vse v zvezi z njim, potem obdelujemo tudi bremepise-dobropise, embalažno knjigovodstvo in drugo, prehajamo pa tudi že na saldakonte. V planu pa imamo obračun osebnih dohodkov in osnovna sredstva.

Naj povem še to, da je računalnik delal noč in dan, če-

Nadaljevanje na 4. strani

Z novim stabilizatorjem smo pridobili prostor in se znebili ropota

IZ NAŠIH TOZD

Obisk v TOZD Maloprodaja

TOZD Maloprodaja je med manjšimi v sklopu kombinata Žito. Zaposluje 74 delavcev, od teh je recí in piši 73 žensk, edini moški je pa direktor TOZD.

TOZD Maloprodaja ima 11 poslovalnic, v katere so vključeni tudi trije bifeji. V naših trgovinah prodajajo v prvi vrsti Žitove proizvode, torej kruh in konditorske izdelke, izbor blaga popestrijo in obogatijo seveda tudi z izdelki drugih proizvajalcev, da čim

razvijala, da smo dobili le nekaj novih polic in tiste najnujnejše obnovitve, ki so omogočile, da so trgovine sploh lahko ostale odprte.

Predvsem pa tare trgovino kadrovskega problema, ki ga ne bodo mogli rešiti v tako kratkem času. Poglejmo le nekatera dejstva: trgovke v živilski stroki so ženske, ki so tudi matere in žene, delo je težaško, umazano, sorazmerno slabo plačano, vse sobote so delovne. Možnost za iz-

ce. Tudi odsotnosti zaradi bolezni je veliko, pri mlajših zaradi porodniških dopustov, pri nekoliko starejših pa zaradi nekaterih poklicnih bolezni.

POSLOVANJE

V pogojih, v kakršnih živijo in delajo trgovci, je bilo njihovo poslovno leto dovolj uspešno. V letu 1974 so ustvarili 23.202.478,60 dinarjev celotnega dohodka, od tega je porabljenih sredstev

19.326.577,58 dinarjev na pogodbene obveznosti odpade 19.923,45 dinarjev, na zakonske obveznosti 412.169,19 dinarjev, za osebne dohodke 2.651.482,10 dinarjev, torej ostane dohodka 792.326,28 dinarjev.

Stroški poslovanja so po analizah v TOZD zelo nizki in bi še povečano varčevanje povzročilo znižano kakovost. Porabljeni material, proizvodne in neproizvodne storitve, dnevnice, reklama in repre-

zentanca ter vsi drugi materialni stroški predstavljajo komaj 5,3 odstotka bruto realizacije ali 68,5 odstotka doseženega dohodka.

In za naprej? S spremembami cen si trgovina ne opomore, cene dvigajo proizvajalci. Treba bo torej samo več in bolje delati, vsak posameznik se bo moral na svojem delovnem mestu bolj truditi, biti bo moral vesten in marljiv, v tem so naše velike rezerve.

NAŠ RAZGOVOR

Izobraževanje na seminarjih

Občinski komiteji ZKS so v februarju organizirali seminarje za vse sekretarje osnovnih organizacij ZK. Za občino Ljubljana Center je bil seminar 20. in 21. februarja 1975 v Portorožu. Udeležila se ga je tudi sekretarka OO ZK v TOZD Maloprodaja tovarišica Marija Polajnar. Poprosili smo jo, da nam je povedala to in ono s seminarja in prijazno je odgovorila na nekaj vprašanj.

Kaj menite o dopolnjevanju znanja v obliki seminarjev, posvetovanj in podobnem?

»Seminarji so zelo primeren oblika, kjer se delavci seznanjajo z novostmi pri svojem delu. Veliko koristnega smo slišali na primer na seminarju, ki ga je pripravila sindikalna konferenca Žita v Bohinju za predsednike sindikalnih organizacij. Žal je tem že potekel mandat in bi morali za novoizvoljene predsednike organizirati nov seminar. Kolikor vem, je v načrtu tudi seminar za mlade komuniste v kombinatu. Upam, da bo do uresničitve tega res prišlo. Prav tako smo marsikaj novega in zanimivega zvedeli sekretarji OO ZK na posvetovanju v Portorožu.«

Katere teme ste obravnavali na seminarju v Portorožu?

»Razpravljali smo o štirih osnovnih temah, in sicer:

— o nekaterih ključnih vprašanjih v zvezi z uresničevanjem ustave in utrjevanjem samouprave,

— o gospodarskih gibanjih, o pobudah TOZD za vodenje gospodarske politike,

pravljali o tem. Predavali so nam tovariši Marinc, Albreht, Kučan in Uršič. Delo po skupinah je bilo zelo uspešno, marsikdo se gotovo ne bi pridružil debati pred vsemi 400 slušatelji. Tako pa smo bili prisiljeni aktivno sodelovati.«

Seminarji so bili pripravljeni za sekretarje OO ZK, kaj pa ostali komunisti?

»Udeleženci seminarja smo res zvedeli veliko zanimivega, kar bi bilo prav tako koristno za vse komuniste. Da bodo vsi seznanjeni z vsebino obravnavane problematike, smo določili skupine seminaristov, ki bodo obiskali delovne organizacije in jim posredovali seminarske teme. Seveda pa je prva naša dolžnost, da v svojih organizacijah informiramo člane ZK o vsem.«

Katero je bilo osnovno vodilo na posvetovanju?

»Delati, delati, čim več in čim bolje delati, biti disciplinirani in dejavni na vseh področjih in spet delati, delati.«

Trgovina v Bohoričevi 1

bolj ustrezajo potrošnikom.

V TOZD Maloprodaja pa se močno pritožujejo nad odnosom drugih temeljnih organizacij do nje. TOZD — proizvajalke v Žitu TOZD Maloprodaja ne odobravajo niti takšnih olajšav kot tujim partnerjem. Tako je trgovina nekako prisiljena biti skrajno solidarna do ostalih in jim prepuščati svoj zaslužek. Trgovina živi od marž, rabatov in kasaskontov, vendar so marže zamrznjene že od leta 1971 in kondicije so omejene. Koliko so se povečali vsi ostali stroški, pa najbrž ni potrebno poudarjati. Pritožujejo se nad takšnim mnenjem o njih, ki jih obravnava kot nujno zlo v kombinatu. Posledica tega je tudi dejstvo, da se v preteklih desetih letih trgovina ni

boljšanje pomenijo morda novi potrošniški sveti, kjer naj bi se našli skupni odgovori na važna vprašanja trgovine in potrošnikov.

Maloprodajna mreža v Ljubljani, ki ima na tem področju 174 marketov, zaposluje 2256 delavcev (podatek z dne 20. 7. 1974), od teh je 93 odstotkov žensk, šoloobvezne otroke pa ima kar 69 odstotkov žensk.

Tako visok odstotek žena, posebej tistih z otroci, ki so zaposlene v maloprodajni mreži živijo, nam narekuje, da problematiko delovnega časa ob sobotah popoldne obravnavamo zelo resno. Naj dodamo, da težko (ali pa sploh ne) dobimo učencev, za to stroko in da celo izučeni trgovci odhajajo v druge pokli-

Delovni program OOS v Krškem

Sindikalna organizacija v TOZD Imperial v Krškem je imela občni zbor 8. februarja, na katerem so potrdili poročila predsednika, blagajnika in nadzornega odbora, izvolili nov izvršni odbor in sprejeli delovni program za leto 1975.

Novo vodstvo osnovne sindikalne organizacije in vse sindikalne skupine čakajo v letošnjem letu pomembne naloge pri uresničevanju dosledne samoupravne organiziranosti v TOZD, pri spremljanju dela delegatov in delegacij, samoupravnih orga-

nov, samoupravnih interesnih skupnosti, družbeno političnih skupnosti. Proučili bodo življenjske razmere delavcev, skušali rešiti čim več stankovskih problemov, skrbeli za možnost oddiha za vse delavce, razširili bodo rekreacijsko dejavnost in se množično udeleževali športnih iger in vsakršnih manifestacij, oživili bodo tudi družabno življenje članov kolektiva.

Z vestnim in zavzetim delom uspeh sindikalni organizaciji v TOZD Imperial ne bo mogel izostati.

NEKAJ O URAVNILOVKI

Kadar govorimo o uravnilovki, navadno mislimo le na premajhne razprave med dohodki nižje in višje kvalificiranih delavcev, med fizičnimi in umskimi delavci, med delavci pri stroju.

Redko pa razpravljamo o kakšni drugi vrsti uravnilovke, to je o premajhnih dohodkovnih razponih med delavci istih strokovnih kvalifikacij, izobrazbe ali poklica. To je tako imenovana kvalifikacijska uravnilovka, ki je najbolj razširjena, najbolj med strokovnjaki in umskimi delavci. Višina njihovega osebnega dohodka je namreč v pretežni meri odvisna od formalne izobrazbe, pomena del. mesta in del. dobe. Redko kdaj pa tudi od dejanske delovne učinkovitosti. Uporabimo torej to vrsto uravnilovke, potrudimo se za učinkovitejša in pravičnejša merila za nagrajevanje vseh vrst strokovnih delavcev. Pravičnejša merila za nagrajevanje, več in boljše opravljeno delo so najboljše zdravilo proti uravnilovki!

Vinko Hafner

Zamenjali smo „prašička“

Nadaljevanje s 3. strani
prav smo imeli samo dva operaterja. No, sedaj se bo izboljšalo tudi to s prihodom tretjega, tako da bodo delali v treh izmenah.

Na koncu pa bi rad dodal še nekaj tistim, ki mislijo, če ima neko podjetje računalnik, potem ne rabi toliko administracije. Vendar pa to ni res. Vedeti moramo namreč, da je treba podatke za neko obdelavo zbrati, napisati in

gre nato v obdelavo na vhodne stroje in šele nato v obdelavo na računalniku. Vendar pa že sama priprava materiala zahteva veliko dela in težav ter hitro delo, če hočemo, da bi bil računalnik res izkoriščen, kot je treba. Velika izguba časa in denarja je namreč, če računalnik stoji oz. če je ugasnjen. Kaj več bom napisal in pojasnil v prihodnji številki.

TOME MICHEL

— o osrednjih vprašanjih organiziranosti in dela Zveze komunistov v občini,

— o nekaterih ključnih vprašanjih vloge in delovanja ostalih družbeno političnih organizacij.«

Kako je potekalo delo?

»Najprej smo poslušali predavanja z določeno tematiko, nato pa smo po skupinah raz-

za našo varnost - za našo varnost - za našo varnost - za našo varnost

Uvajamo novo rubriko z naslovom **Za našo varnost**, ki nas bo seznanjala z obveznostmi OZD in TOZD s tega področja, s programi ukrepov, organizacijo službe za varstvo pri delu, z varnostno vzgojo in z vsemi problemi varnosti v našem delovnem vsakdanu.

Rubriko vodi inž. Ivan Vesič.

Kako izvajati novi zakon o varstvu pri delu in kakšne so obveznosti TOZD in OZD

Novi zakon o varstvu pri delu je začel veljati 25. novembra 1974, temeljnim organizacijam združenega dela, oziroma organizacijam združenega dela, pa je dan rok do 25. maja 1975, do katerega morajo uskladiti varstvo pri delu z novimi zakonskimi določbami, samoupravnimi sporazumi, statuti in pravilnikom o varstvu pri delu.

V skladu z ustavnimi načeli zakonodaja o varstvu pri delu **obvezuje** temeljne organizacije združenega dela, da izvajajo ukrepe za varstvo pri delu, ki jih določa zakon in predpisi, izdani na njegovi osnovi, da spremljajo, proučujejo in uporabljajo že dosežene izkušnje za čim popolnejše varstvo pri delu.

Vse njihove obveznosti razdelimo na dve glavni skupini, in sicer:

SPLOŠNI AKTI O VARSTVU PRI DELU

V svojih splošnih aktih je OZD dolžna predpisati norme in naloge v zvezi z izvajanjem in pospeševanjem varnosti pri delu. Zelo konkretno morajo določiti zlasti:

— način organiziranja varstva pri delu, posebne naloge tistih, ki skrbijo za varstvene ukrepe,

— delovno področje in pravice službe varstva pri delu,

— obveznosti ljudi na delu, naloge in odgovornosti vodilnih ljudi, organizacijo in način notranje kontrole,

— odnose in način sodelovanja med službo za varstvo pri delu in drugimi službami znotraj OZD, ki lahko pripomorejo k uspešnejšemu izvajanju varstva pri delu (tehnična, zdravstvena, kadrovska, socialna služba in druge),

delu z dolgoročno usmeritvijo delovnega procesa in za njegovo izvedbo zagotoviti sredstva. Program je lahko enoten za OZD.

ORGANIZACIJA SLUŽBE ZA VARSTVO PRI DELU

Za opravljanje nalog varstva pri delu morajo OZD in TOZD, ki imajo delovna mesta s povečano stopnjo nevarnosti, ustanoviti posebne službe za varstvo pri delu (23. čl. RZVD). Vsi, ki opravljajo naloge iz varstva pri delu, morajo imeti ustrezno strokovno izobrazbo in poseben strokovni izpit. Služba za varstvo pri delu in tisti, ki opravljajo naloge varstva pri delu, morajo:

— ugotavljati, če delavci dovolj poznajo in upoštevajo predpise o varstvu pri delu in če pravilno izvajajo ukrepe za varstvo pri delu,

— opravljati neposreden nadzor nad izvrševanjem varnostnih ukrepov in mer pri delu,

— spremljati in ugotavljati vire in vzroke poškodb pri delu ter predlagati zaščitne mere,

— sodelovati pri pripravi načrtov za ureditev ali preureditev delovnih prostorov, priprav, naprav in postopkov,

— sodelovati pri izbiri delovnih priprav in naprav ter sredstev in opreme za osebno varnost,

— skrbeti, da se pravilno in pravočasno opravljajo periodični pregledi in preizkušnje po predpisih varstva pri delu,

— predlagati organizacijske in druge ukrepe, ki posegajo na področje varstva pri delu,

— skrbeti za izvedbo izobraževanja delavcev iz varstva pri delu in skrbeti za propagandno dejavnost iz VD.

NALOGE ORGANOV IN POSAMEZNIKOV

Delavski svet oziroma ustrezni samoupravni organi so dolžni skrbeti za izvajanje in pospeševanje varstva pri delu v TOZD in OZD. Med drugim so njihove naloge:

— sprejem splošnih aktov, ki urejajo problematiko varstva pri delu,

— sprejem programov in zagotovitev sredstev za njihovo izvedbo,

— obravnava poročil inšpektorjev dela o ugotovljenem stanju, sprejemanje sklepov za odpravo pomanjkljivosti.

Kot posamezniki pa so direktorji in drugi vodilni delavci v OZD in TOZD dolžni skrbeti za:

— izvajanje varstvenih ukrepov in uporabo sredstev in opreme za osebno varstvo pri delu,

— da so delovne priprave in naprave v brezhibnem stanju in da jih delavci uporabljajo pravilno in namensko,

— proučevanje ljudi na delu in za preverjanje njihovega znanja iz varstva pri delu.

Če delavec kljub opozorilu tistega, ki vodi delo, s svojim ravnanjem ogroža svojo varnost ali varnost drugih, mu mora odgovorna oseba prepovedati nadaljnje delo na tistem delovnem mestu, oziroma ga odstraniti z delovnega mesta. Če je tak-

šno ogrožanje hujše, je odgovorna oseba dolžna predlagati postopek za izključitev takšnega delavca zaradi hujše kršitve delovne dolžnosti.

Tudi novi stroji ne delajo sami

Tudi jaz sem se odločil, da napišem kaj malega o naši pekarni. Sedež imamo na Šmartinski 154 v Ljubljani. Pekarna je lepo, higiensko in moderno opremljena. Stroji nam olajšajo delo, da nam ni treba več toliko garati, kot je bilo to pred leti. Seveda pa s tem ni rečeno, da stroji delajo kar sami, čeprav so avtomatski. Pri vsakem stroju mora biti še vedno dober delavec, ki stroj pozna, da mu lahko pravilno streže.

Naše delo se začne v mešalnici. Mešalci smo razdeljeni na dve skupini, ki delata izmenično podnevi in ponoči. Da imamo le vsak drugi teden nočno delo, je za nas že velika pridobitev. Po mojem mnenju pa je pekovski poklic pač tak, da se nočnemu delu ne bomo mogli popolnoma ogniti. Še vedno namreč velja, da se moramo predvsem ozirati na potrošnika in mu nuditi tisto in tako blago, kakršnega pričakuje in zahteva. Samo malo več razume-

vanja si peki želimo, to je vse.

Delo v mešalnici poteka na linijah A, B in C. Po naročilu tehnologa zamesimo testo in ga moramo ves čas kontrolirati, če je prava trdota, temperatura. Četudi delamo natančno po predpisih, ne gre zmerom vse gladko. Testo je lahko različno, ker moka ni vedno enaka, vlaga je različna, pritisk vode prav tako. Tudi kurjavo v kotlarni je treba kontrolirati. Rado se zgodi, da kdo naredi kakšno napako, toda kdor dela, se lahko tudi zmoti, to je človeško. Včasih jo zagode stroj sam, temeljito ga moramo popraviti po končani proizvodnji. Zaradi okvar strojev se zgodi največ nesreč.

Kakovost črnega, belega kruha, žemelj in peciva je torej v veliki meri odvisna od dela mešalcev.

Tole je delček našega dela in življenja.

Stane Gorišek

TA PONOVRNO
NE BO ZRASTEL

- a) splošne obveznosti
- b) posebne obveznosti.

Splošne obveznosti TOZD in OZD so predvsem v tem, da:

— predpišejo glede na svoje razmere splošne akte o varstvu pri delu,

— izdelajo program ukrepov za varstvo pri delu,

— uredijo in organizirajo posebno službo za varstvo pri delu,

— določijo naloge organov in posameznikov iz varstva pri delu ter njihovo odgovornost,

— poskrbijo za proučevanje in vzgajanje delavcev iz varstva pri delu,

— določijo delovna mesta s posebnimi delovnimi pogoji,

— poskrbijo za zdravstvene preglede delavcev,

— poskrbijo za periodične preglede in preizkušnje delovnih priprav in naprav.

— pogoje, katere morajo izpolnjevati delavci na tistih delovnih mestih, kjer je več nevarnosti za poškodbe in obolenja,

— postopek v zvezi z nabavo, vzdrževanjem in uporabo sredstev in opreme za osebno varnost,

— organe ali posameznike, ki lahko, oziroma morajo opravljati preglede in preizkuse posameznih delovnih priprav in naprav v določenih časovnih obdobjih,

— način seznanjanja delavcev z elementi varnega dela ob nastopu dela ali ob premestitvi na drugo delovno mesto.

PROGRAM UKREPOV ZA VARSTVO PRI DELU

OZD in TOZD — predvsem tiste s slabimi delovnimi pogoji — morajo izdelati program ukrepov za varstvo pri

Mešalci delajo v dveh izmenah

Naše žene ob 8. marcu

Letošnje leto je proglašeno za mednarodno leto žena, da bi tako pripomoglo k hitrejšemu prehodu od zapisane do resnične enakopravnosti žensk.

Spomnimo se žensk iz Čila, Palestine, Sirije, Vietnama, ki se še sedaj borijo za osnovne demokratične pravice. Čeprav so bili prvi predlogi Klare Zetkin zasnovani že pred 65. leti, moramo še veliko storiti v skupnem boju delavskega razreda in vseh ljudi proti vsakršnemu izkoriščanju.

ke in bojevnice v povojni graditvi. Ko smo si zastavili nalogo, da se naša žena politično udeležuje v predstavniških in političnih telesih, lahko trdimo, da smo napravili velik korak naprej. V skupščinska telesa je izvoljenih 34 odstotkov žensk, v SIS pa 35 odstotkov, kar priča, da dela žena ne gre zanemarjati.

še reševanje vprašanj, ki jo najbolj zadenejo. Ne samo problem otroškega varstva, družbene prehrane, temveč tudi problemi v krajevnih skupnostih, družbeno-političnih organizacijah, kulturnem življenju in drugod.

Zakoni sprejeti leta 1974 so našim ženam prinesli veliko novega, vsekakor pozitivnega, na primer podaljšani porodniški dopust, celodnevna šola ali šola s podaljšanim bivanjem, reševanje sta-

Vsak dan 600 krofov

Ločna. TOZD pekarna Dolenjska, Novo mesto. Srečal in pogovarjal sem se s »ponarodelo« Dolenjko Pepco Mikličevo. »Zakaj ponarodelo«, sem se začudil. »Zato,« pravi, »ker sem bila pred 50. leti rojena v Gornjih Radomljah. Oče je bil viničar. Življenje je bilo težko, je v skopih besedah pripovedovala sicer vesela in zgovorna Pepca. Zato je zavzela »culo« in se podala na pot, v svet.

Leta 1925 je prišla s starši v Ločno in se tam tudi poročila, ko je odrasla. Zdaj stanuje zraven novomeške pekarnice, kjer je zaposlena. Komaj dve ali tri minute je dovolj, da prehodi »vso dolgo pot« do delovnega mesta. Pepca Mikličeva je pri hiši že 14 let in pol.

Pepca je bila 10 let v prodajalni kruha. Zdaj je v keksarni. Tam pakira, meši in peče kekse in krofe, seveda ne sama. Pri tem ji pomaga še Malka in Pepca. Njen delovni dan se začne vsak dan že ob petih, ob torkih in petkih pa celo že ob štirih, kajti tedaj je treba za Črnomelj še posebej zamesiti in speči 160 krofov.

»Delo je pestro«, pravi Pepca. Vsak dan pripravi za peko 47 kg keksov, iz 20 kg moke pa 600 krofov. Vse bi bilo lepo in prav, če bi le imeli vodo pri roki. Tako pa je treba ponjo hoditi v drug prostor. Tudi zaradi prostora, v katerem delajo vse tri, se je pritožila, ker je majhen, povrhu pa še za to delo ni opremljen. In vendar, pravi, se je kljub vsem pomanjkljivostim delu privadila in ga vzljubila.

»Oh, in ti naši šoferji«, se je pritoževala Pepca. »Ne veste, kako so pozabljivi. Dobavnicu podpišejo, na robo pa pozabijo. Nanjo se spomnijo šele med potjo, ko je že prepozno. Seveda se potem sami nad seboj jezijo. A kaj, ko je po toči zvoniti prepozno. Največkrat pozabijo šoferji na krofe in kekse.«

Pekarna v Ločni dela krofe ne le za Novo mesto, njihove krofe prodajajo tudi v Šent-

jerneju, v Trebnjem, v Mirni peči in v Dolenjskih Toplicah. Največ jih naredijo seveda v predpustnih in pustnih dneh. Takrat jih delajo in pečejo po 20 ur in več na dan.

»Ja, ampak najbolj sem vesela in dobre volje, kadar pakiram kekse«, je vsa nasmejana povedala Pepca. »Takrat se počutim, kot da bi bila še vedno v prodajalni in bi stregla kupcem. Se zdaj se z veseljem spominjam časov, ko sem bila prodajalka.« Čeprav se je privadila novemu delu, se najraje spominja časov, ko je bila za prodajalno mizo.

A Pepca ni od muh. Zavzeto dela v sindikatu in v disciplinski komisiji TOZD. V tej komisiji so obravnavali že 7 primerov, ki so jim botrovali izostanki z dela, zasplost, vinjenost in nedisciplina. Poleg tega pa je tudi odbornica občinskega odbora rdečega križa, kjer se največ ukvarja z organizacijo krvodajalskih akcij. Rada bi pridobila čimveč krvodajalcev, saj nihče od nas ne ve, kdaj bo morda sam potreboval kri, da bi ostal pri življenju. Tedaj bo pa srečen, če mu bodo s krvjo drugega darovalca rešili življenje.

Tako sva končala najin razgovor. Prav prijetno je bilo z njo kramljati, ker je vedno vpletala v razgovor kakšno hudomušnost.

Svojega položaja so se konec leta 1920 zavedle tudi Slovenske komunistke pod vodstvom Tončke Čečeve, pa jim je »Obznana« preprečila vsak boj. Prav tako se je pripetilo tudi leta 1935 in 1940 ko so zaradi živega delovanja komunistične partije tedanje oblasti razpustile vsako organizirano delovanje naših žensk.

Ob letošnjem 8. marcu pogledimo prehojeno pot naše žene, borke, jetnice, aktivist-

Kaj pa naše kmečke žene? Med 60 odstotki žensk-kmetovalk smo zaupali izvolitev le 10 odstotkom. Na tem področju moramo še veliko storiti, saj je kmečka žena prav tako proizvajalka in daje naši samoupravni socialistični družbi tudi svoj delež, ki nikakor ni majhen.

Žena kot delavka v združenem delu si prizadeva za močnost, pravice in dolžnosti, da bi se lahko aktivno in ustvarjalno borila za hitrej-

novanjskih problemov. Po tej poti, katero smo v lanskem letu zastavili, ne smemo zanemariti, temveč še bolj utrditi in vedno dopolnjevati v prid našim ženam.

V naši OZD imamo zaposlene več kot polovico ženske delovne sile in naša naloga je torej še pomembnejša. Kar nismo storili do sedaj, skušajmo v bodoče, da bomo lahko z zadovoljstvom ugotavljali rezultate.

stenjenja hrustancev, mišice oslabijo, prav tako tudi srce in ožilje. Srce z ožiljem je tisti organski sistem, ki je v današnjem času najbolj izpostavljen negativnim vplivom. Umrljivost kot posledica slabosti in prezgodnjega propadanja tega sistema je v današnjem času na prvem mestu. Znano je da delovna sposobnost srca raste vzporedno z njegovo težo, potem ostane do približno 55 leta starosti na določeni ravni, nato pa nastane nesorazmerje med zmogljivostjo in obremenitvijo srca. Sposobnost srca lahko ohranimo do pozne starosti, če skrbimo, da redno dobiva pobude za svoje delo. Obremenitev srca z ožiljem ne sme biti prevelika, pa tudi premajhna ne, to velja tudi za ostale organske sisteme. Tudi za pljuča je znano, da z leti izgubijo postopoma svojo prožnost in vitalno kapaciteto, ki se kaže v količini zraka, ki jo pljuča v enem poizkusu lahko iztisnejo.

ŠPORTNO-REKREACIJSKE DEJAVNOSTI

Načrtna rekreacijska vadba v pravem pomenu besede je nasprotna utež vsem doslej naštetim procesom upadanja, ki spremljajo človeka v drugi polovici življenja. Številni zdravniki, učitelji telesne kulture in drugi zagovarjajo mnenje, naj bi vadili vsak dan po eno uro. To še posebej velja za obdobje življenja, o katerem govorimo. Ob tem pa strokovnjaki svarijo, naj bi se starejši ljudje (stari 50 let in več) izogibali takim gibalnim nalogam, pri katerih se zahteva večja hitrost izvajanja, sunkovitost, neritmičnost, močno znojenje, pospešeno delovanje srca, ožilja in dihal. Vaje naj bi izvajali počasi, z zmernimi odmori, ob primerni intenzivnosti. Naj omenimo nekaj vaj, ki precej vplivajo na naš organizem. To so živalska pešhoja, izletništvo, planinstvo, potovalno smučanje, kegljanje, balinanje itd. Izbirali naj bi predvsem vaje za krepitev

rok, ramenskega obroča in hrbtenice. Pred vadbo, ki zahteva večjo intenzivnost, se moramo postopoma ogreti. Razumljivo je, da moramo izbirati dejavnosti prilagoditi spolu, starosti, zdravstvenemu stanju, stopnji prilagodljivosti, posameznih organskih sistemov, počutju, ugodju ali neugodju. Dejavnost ali vsakdanja vadba naj bi bila na planem, izleti ne predolgi in ne preveč naporni. Vadbe naj tečejo neprekinjeno ali vsaj brez daljših prekinitev.

Program rekreacije lahko zajema tudi gimnastične vaje, ki jih delamo doma ali v TRIM-kabinetu. V enem dnevu lahko napravimo krajši izlet, drugi dan namizni tenis in plavanje, tretji dan odbojka ali kolesarski izlet, delo na TRIM-stezi itd.

Naj povemo tudi to, da želijo starejši ljudje veliko stikov s prijatelji in da želijo tudi razvedrila. Kombinacij, ki se ponujajo, je veliko, le najti jih moramo.

Za boljše počutje

Naša rekreacija

Če si hoče človek ohraniti dobro počutje, zdravje in sposobnosti, se mora čim več ukvarjati s športno rekreacijo. To velja predvsem za čas, ko začno posamezni funkcionalni sistemi in pod sistemi slabše delovati, s tem se postopoma zmanjša sposobnost prilagajanja med delom in v življenju nasploh. Človeško telo raste približno do 20 leta, potem se ustali nekako do 50—65 leta, nato počasi upada. Samo upadanje ni nič posebnega, če ne bi bilo povezano s celim našim organizmom, slabostjo mišic, okostja, sklepov, medvretenčnih ploščic, to pa seveda vpliva na oblikovanje hrbtenice. Pojav starostne zgrbljenosti hrbtenice pritiših, ki so skrbeli za svojo

telesno kulturo, je nastopila mnogo kasneje, kakor pa pri tistih, ki so športno rekreacijo zanemarjali.

Telesni teži moramo posvetiti veliko več pozornosti, toda ne z »recepti« za hujšanje itd. Debela plast podkožnega tkiva resnično pomeni breme za vse organe, organske sisteme in podsisteme. Ker je v starosti zaznaven upad delovanja srca, ožilja, dihal, živčno-mišične funkcije itd., potem odvečna telesna teža še bolj bremeni tako obrabljene telesne funkcije. Samo pravilna, kalorična, vitaminska prehrana in načrtna dejavnost na področju športne rekreacije nas bo rešila teh težav. V starejšem obdobju imamo tudi težave s sprejembo, ki nastaja zaradi ko-

Trikrat prvi

Že osmič po vrsti je bilo letos prvenstvo delavcev sindikata živilske stroke SR Slovenije v veleslalomu. Živiljada je bila 28. februarja na Soriški planini nad Škofjo Loko. Tekmovanje je postalo tradicionalno in se uvršča med prava delavska športna srečanja, kjer je vodilo sodelovanje, šele potem športni rezultati. To je pravzaprav manifestacija sodelovanja med sindikalnimi organizacijami delavcev — živilcev.

Prve tekme v veleslalomu za prvenstvo delavcev v živilski stroki so bile leta 1968 na Voglu, prireditelj je bil ŠUMI Ljubljana. Število tekmovalcev se je vedno večalo. Letos je sodelovalo že 16 delovnih organizacij in kot tehnični organizator SK Transuristurist Škofja Loka. Razen ŽITA so se spustili med vratci še delavci iz Agrarije (Koper), Dane (Mirna), Delamarisa (Izola), Emone (Ljubljana), Ete (Kamnik), Etola (Celje), Fructal-Alka (Ajdovščina), Kolinske (Ljubljana), KŽK Kranj, Ljubljanskih mlekarn (Ljubljana), Mesa (Kamnik), Peksa (Škofja Loka), Pivovarne Union (Ljubljana), Planike (Kobarid), Slovina (Ljubljana), Talisa (Maribor).

Startalo je 37 tekmovalk in 110 tekmovalcev. Razvrščeni so bili v starostne kategorije, in sicer:

ženske — ena sama kategorija ne glede na starost,
moški — do 30 let
moški od 30 do 40 let,
moški nad 40 let.

Tekmovanje je bilo posamično in ekipno. Pri točkovanju za ekipno uvrstitev se upošteva doseženo mesto in ne dosežen čas.

Kako so smučali naši? ŽITO je zastopalo pet smučark, 9 smučarjev v razredu do 30 let, 6 v razredu od 30 do 40 let in trije v razredu nad 40 let.

Svečana razglasitev rezultatov in podelitev pokalov ter

priznanj je bila v hotelu Transturist v Škofji Loki.

Ženske so se odlično odrezale, saj je naša Marija Gradišar zasedla prvo mesto. Cveta Rojina je bila šesta, takoj za njo Ana Mesič, Saša Kokolj je bila trinajsta, Jasna Zrimšek pa šestnajsta.

Med najmlajšimi tekmovalci je od Žitovcev najboljše vozil Janez Kajdič in zasedel osmo mesto. Sedemnajsto in osemnajsto mesto sta si prismočala Jure Kovač in Milan Selan, enaindvajseto Igor Erman, dvaindvajseto pa Boris Pirjevec. Rudi Praprotnik je bil osemindvajseti, Stevo Ošlip šestintrideseti, Jože Preskar in Željko Selak sta bila na enainštiridesetem in dva-
inštiridesetem mestu.

Pri moških, starih od 30 do 40 let, je tretje mesto osvojil Jože Pirc, dvanaajsto Drago Vidic, petindvajseto Blaž Veber, osemindvajseto, devetindvajseto in trideseto mesto so zasedli Zdravko Kunšič, Borut Čibej in Andrej Šarc.

V najstarejšem razredu moških smo bili Žitovci najuspešnejši, saj je Arzenij Kuret smučal najboljše, drugo mesto pa je zasedel Stane Aljančič, deveti je bil Drago Lipicar.

Z dobrimi uvrstitvami smo si tako prismočali tudi ekipno prvo mesto in prejeli lep prehodni pokal republiškega odbora sindikata delavcev v živilski stroki in pokal v trajno last sindikalne konferen-
ce Pivovarne Union.

Vsi tekmovalci so prejeli pismena priznanja in praktične nagrade. Sončen zimski dan se je torej za Žitove smučarje zelo uspešno končal. Osvojili so dve prvi mesti in sedmič po vrsti ekipno prvo mesto na živiljadi. Čestitamo!

Upamo, da se bodo naši športniki tudi na letnih športnih igrah živilcev tako dobro uvrstili.

Športnice, športniki!

Letos je ŽITO organizator letnih športnih iger živilcev. Ne le kot dobri organizatorji, izkazati se moramo tudi kot dobri športniki! Udeležujmo se zato treningov, ki jih pripravljajo posamezne sekcije!

Na srečo se kaj takega ni zgodilo

kadrovske novice - kadrovske novice - kadrovske novice - kadrovske

NOVI V LETU 1975

Gašperšič Matija, DSSS
Škorjanc Irena, TOZD Trgovina
Novoselič Evsta, DSSS
Dodig Pavla, DSSS
Ahmetović Nurfik, TOZD Pekarna, obrat
Šmartinska
Masežov Viktor, Pekarna Kranj
Loknar Alojz, TOZD Mlini, DE Trbovlje
Rotar Anton, Vrhnika
Capuder Marija, DE Domžalsko področje
Ažman Stanislava, TOZD Gorenjka
Kutujak Kristina, TOZD »Šumi«
Blatnik Dragica, TOZD »Šumi«
Dobelekar Vida, TOZD »Šumi«
Marn Slavka, TOZD »Šumi«
Pucelj Antonija, TOZD »Šumi«
Žujič Radoslava, TOZD »Šumi«
Cvijanovič Jefa, TOZD »Šumi«
Nikutovič Stanka, TOZD »Šumi«
Cvijanovič Simona, TOZD »Šumi«
Soldot Gavro, TOZD »Šumi«
Jeftič Jovanka, TOZD »Šumi«
Uštar Štefanija, TOZD »Šumi«
Hasičič Sevida, TOZD »Šumi«
Vujanovič Novka, TOZD »Šumi«
Pungerčar Franci, Pekarna Šmartinska
Gradišar Bojan, Pekarna Samova
Gartner Radovan, Pekarna Samova
Šteren Erika, TOZD Triglav Lesce
Tomažin Franc, DSSS
Kojtna Magda, Pekarna Samova
Dikič Radisav, TOZD Pekarna Kranj
Tomažin Franc, DSSS
Ošljaj Marjetka, TOZD »Šumi«
Karakoš Nevenka, TOZD »Šumi«
Dimitrijevič Ljubomir, DSSS
Hrvat Mirko, Pekarna Samova
Čebular Matjaž, DSSS

Puh Zdenka, Pekarna Samova
Špolad Jolanda, DSSS
Kaurič Stjepan, Pekarna Samova
Kovač Branko, Pekarna Šmartinska
Kastelic Marija, TOZD Trgovina
Sušnik Angela, TOZD Trgovina
Mešič Sudka, TOZD »Šumi«
Zdravčević Eva, TOZD »Šumi«
Hinjsoglav Irika, Vesna Kamnik
Zdravkovič Dobrila, TOZD »Šumi«
Bohte Stanislav, Pek. in slaščičarna Novo mesto
Semprimožnik Marija, DSSS
Huskič Asima, TOZD »Šumi«
Todorovič Cvijetin, Pekarna Šmartinska
Groznič Ana, Pekatete
Končar Slavica, TOZD »Šumi«
Novakovič Ante, TOZD »Šumi«
Paunovič Živadinka, TOZD »Šumi«
Štimac Cvetoslava, TOZD Trgovina
Arh Cvetka, TOZD »Šumi«
Kosarevič Tonjka, TOZD »Šumi«
Kerpan Martin, DSSS
Nahtigal Marija, DSSS
Završnik Nevenka, TOZD »Šumi«
Bojič Stanko, Pekarna Šmartinska
Pavlov Ruženka, TOZD »Šumi«
Leskovec Katarina, Vrhnika
Brgan Drago, Pekarna Novo mesto
Miljanovič Rodica, Gorenjka
Kosmač Irena, Gorenjka
Justin Sonja, Gorenjka
Ukaj Isuf, Gorenjka
Murgel Aleksander, Triglav Lesce
Kovič Rozka, Triglav Lesce
Flac Ivan, Triglav Lesce
Jeustrie Marjan, Triglav Lesce
Besič Emina, Triglav Lesce
Kurcinak Marija, TOZD »Šumi«
Tripunovič Slavko, Pekarna Šmartinska

ODŠLI V LETU 1975

Šparavec Franci, Triglav Lesce
Alandžak Nikola, Pekarna Šmartinska
Malagič Nazifa, TOZD »Šumi«
Marinček Majda, TOZD »Šumi«
Avguštin Dušan, TOZD »Šumi«
Pavlin Jakob, Pekarna Samova
Stražisar Francka, DSSS
Dajč Dragica, TOZD »Šumi«
Čurči Anica, TOZD »Šumi«
Zupan Anton, Gorenjka Lesce
Halili Hajrulah, Pekarna Samova
Prpič Nada, Pekatete
Timarac Dušan, Pekarna Samova
Tunič Darinka, TOZD »Šumi«
Omerza Anton, DSSS
Nered Ana, Lj. področje
Potočnik Ljudmila, Triglav Lesce
Dolanc Janez, Pekarna Šmartinska
Močnik Janez, »Vesna« Kamnik
Idrizi Feriz, Pekarna Šmartinska
Mišič Milan, DE Lj. področje
Zalar Marjan, Pekarna Samova
Harča Ivan, Pekarna Samova
Orešek Metod, Mlin Homec
Popovič Anđelina, TOZD »Šumi«
Bunčič Vlado, Pekarna Šmartinska
Trujič Milorad, CS, Lj. področje
Bibič Marija, TOZD Trgovina
Kovač Ivana, Gorenjka Lesce
Manjlovič Dušan, Gorenjka Lesce
Repar Milan, DE Dom. podr. — pekarni in skl. Trbovlje
Čečelič Ivan, Pekarna Samova
Grozanič Nikola, Pekarna Kranj
Lazarevič Cvijetin, Pekarna Šmartinska
Kržalič Esma, TOZD »Šumi«
Dimnik Nada, DSSS
Terbunja Sabit, Pekarna Šmartinska
Kotnik Sonja, Trgovina
Bunič Alojzija, TOZD »Šumi«
Djedović Mehmed, Pekarna Šmartinska

ZA DOBRO VOLJO

K slikarju in bakrorezcu je prišel prositi dela mož, ki si je domišljjal, da zna slikati.
»Dajte mi delo; imam ženo in osem otrok.«
»Prav... in kaj še znate delati poleg tega?«

Draga moja, vse najboljše!

Ameriški filmski igralec Humphrey Bogart je nekoč rekel: Ženski ne smeš nikoli ugovarjati. Samo počakaj in bo to sama storila.
Za igralce je uspeh drugih kot dim drugih za nekatere kadilce: sicer ga prenašajo, nimajo pa ga radi.

Mesečno čiščenje

lahko dodamo, da se nam sosedov kruh samo zdi zmerom boljši od domačega.

Zamenjava

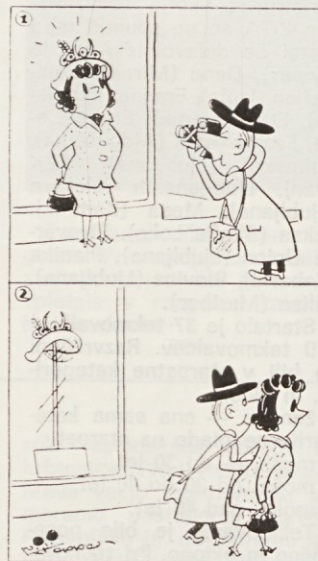
AFORIZMI

Učite se, učite se, učite se — in poprečni boste.

Ljubite, ljubite — in veliki boste.

Moški ima zagotovljeno eno samo ljubezen — to je ljubezen svoje matere.

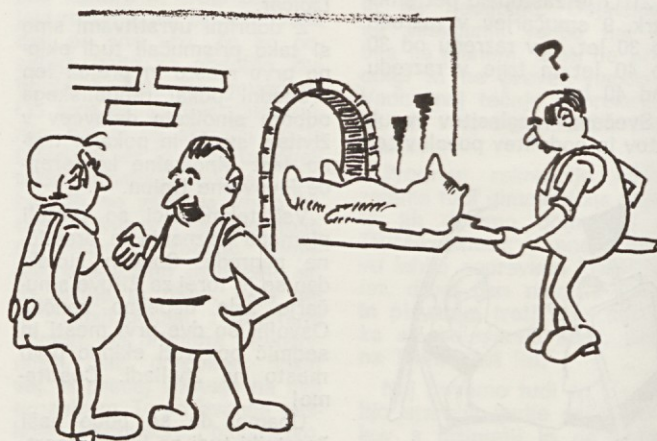
Kdor pomišlja zaradi ljubezni, ne ljubi več.

Tržičan Roblek je prišel k Marinšku v Naklem na večerjo. Kruh mu je bil še posebno všeč, zato je prosil, če mu lahko prodajo celo štruco. Ko jo je že plačal, je vprašal, kje vendar pečejo tako dober kruh, doma da ne dobi takega.

»V tržiški pekarni,« je odgovorila natakarnica.

Sosedov kruh je zmerom boljši, pravi pregovor, mi pa

Kje je Tone zaspal?

Izžrebanci nagradne križanke

Med tistimi, ki so pravilno rešili križanko, smo izžrebali naslednje:

Cvetko Smolič, propagan- sektor
da Franc Setnikar, Ljubljana
Ivanka Lukšič, Ljubljana
Borut Marolt, Trbovlje
Silva Bezjak, Ljubljana
Leopoldina Saje, nabavni Marica Batis, Kočevje

Nagrajencem čestitamo! Ljubljanci naj dvignejo nagrade v informativni službi, Šmartinska 154, ostalim jih bomo poslali po pošti.

Izdaja Živilski kombinat ŽITO
Odgovorni urednik Janez Slo-
venc — Uredništvo: Živilski
kombinat Žito, Ljubljana,
Šmartinska 154 — Tiskala
Železniška tiskarna, Ljubljana